

BİY 453

AKARSU EKOLOJİSİ

VIII. HAFTA

Acısu Zonu (Nehirağzı Zonu)

- Bu bölge akarsuların **göle** veya **denize döküldüğü** yerlerdir.
- Bu bölgede **med-cezir** olayları vardır.
- Suyu **bulanık** ve **sıcak**, taban yapısı **çamurludur**.

- Denize dökülen akarsularda bu bölgede *Platichthys flesus* (Pisi Balığı) **dominant** türdür.
- **Pisi balığı** sadece akarsuların **denize döküldüğü** bu bölgede bulunur.
- Sıcaklık değişimi **çok fazladır**.

- Yüzeyde çözünmüş oksijen **fazla** dipte ise **azdır**.
- Akarsuların bu bölgeleri, yumurta bırakan, göç eden birçok balık türünün **geçici olarak** kaldıkları yerdir.
- Bu balıklara örnek olarak **Acipenceridae, Clupeidae, Mugilidae, Percidae, Pleuronectidae** verilebilir.

- Bu zondaki bentik faunayı, **durgun** ve **az oksijenli** sucul ortamda görülen canlı grupları oluşturur.
- **Oligochaeta** baskın bentik fauna grubudur.
- Diptera'dan **Chironomidae** larvalarına sık rastlanır.
- Bunların yanı sıra **Coleoptera**, **Crustacea** ve **Mollusca** grupları da bulunur.

Zonlar genellikle akarsuyun başlangıç noktasından döküldüğü yere kadar düzenli bir şekilde birbirini takip ederse de birçok nehirde birbirine karışabilir. Bir zona uyum sağlayan bir balık ister istemez diğerinde yaşayamayabilir, çünkü bunlar fiziksel koşullara toleranslı olmayabilir. Örneğin, *Abramis*'in maksimum yüzme hızı 0.6 m/sn iken, *Barbus* 4.4 m/sn'nin üzerinde yüzebilir. Bu durumda, akıntı hızı 0.6 m/sn'yi aştığında *Abramis*'in *Barbus*'un yaşadığı ortamda yaşaması olası değildir.

Bazı durumlarda balık adlarının zonlar için bu şekilde kullanımı yanıltıcıdır, çünkü zonlarda karakteristik olan türler, bazı alanlarda tarihsel sonuçlar nedeniyle yok olmuşlardır. Örneğin, Güney Fransa'da *Thymallus*, *Telestes soufia* ile yer değiştirmiştir. *Barbus*'un Batı Avrupa'daki dağılımı sınırlıdır. Ülkemizde de *Thymallus* zonu bulunmamaktadır. Ancak bu sınırlara rağmen zonlar tanınabilir kalmaktadır, çünkü Huet, balık faunasını indikatör türlerle birleştirerek dikkatlice tanımlamıştır (Tablo 3). Şekil 7'de akarsularda yaşayan balıkların biyotoplarına göre genel dağılımı verilmiştir.

Tablo 3. Batı Avrupa'daki 4 Balık Zonunun Balık Kommuniteleri (Huet)

Alabalık Zonu	Thymallus Zonu	Barbus Zonu	Abramis Zonu
Salmonidler	Karışık Fauna	Karışık fauna	Karnivorlarla birlikte
Alabalıklar	Salmonid baskın	Cyprinid baskın	Cyprinid fauna
	Alabalık (Thymallus)	alabalık (Thymallus)	
	<i>Hızlı akıntılı suda yaşayan cyprinidler</i>	Hızlı akıntılı suda yaşayan cyprinidler,	Hızlı akıntılı suda yaşayan cyprinidler,
	karnivor cyprinidler	<i>cyprinidlerle birlikte bulunanlar, karnivorlar</i>	cyprinidlerle birlikte bulunanlar, karnivorlar,
		durgun suda yaşayan cyprinidler	durgun suda yaşayan cyprinidler